

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-105
Karar Sayısı : **11-45/1081-375**
Karar Tarihi : 17.08.2011

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

10 **B. RAPORTÖRLER** : Harun ULU, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Soylu Endüstriyel Mineraller Üretim ve Dış Tic. A.Ş.
Gaziosmanpaşa Bulvarı No:6 Pasaport Konak/İzmir

E. DOSYA KONUSU: Van çevresinde faaliyette bulunan pomza madeni üreticilerinin, aralarında anlaşarak bu madeni talep eden briket imalatçıları fiyat ve ürün kalitesi gibi unsurlar bakımından mağdur edici uygulamalarda buldukları iddiası.

20 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 16.05.2011 tarih, 3770 sayı ve 25.05.2011 tarih, 3993 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 21.06.2011 tarih ve 2011-1-105/İİ-11-259.ÖB sayılı İlk İnceleme Raporu, 29.06.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine düzenlenen 03.08.2011 tarih ve 2011-1-105/ÖA-11-264.HU sayılı Önaraştırma Raporu 05.08.2011 tarih ve REK.0.15.00.00-110/234 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-45 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet başvurusunda özetle;

- 30 - Ağrı-Patnos, Bitlis-Ahlat, Van-Erciş bölgelerinde bulunan ve maden işletme ruhsatlarını ellerinde bulduran ponza madeni işleten firmaların aralarında anlaşarak, söz konusu madeni yüksek fiyattan ve düşük kaliteli olarak kendi istedikleri koşullarda sattıkları,
- Söz konusu maden işletme ruhsatına sahip firmaların, sezon başlarında kendileri ile yapmış oldukları tedarik anlaşmalarına aykırı olarak, iskontosuz ve düşük kaliteli malları almaya zorladıkları,
- Bims ve briket üreticileri olarak bu durumdan mağdur oldukları ve zarar ettikleri, söz konusu firmaların aralarında anlaşma olduğundan dolayı alternatif bulamadıkları,
- 40 ifade edilmektedir. Ayrıca raportörlerce şikâyetçi ile 17.06.2011 tarihinde telefonda yapılan görüşmede ise;
- Kendilerinin 5-6 ayrı firmadan pomza madeni alabildiklerini, bu maden işletmecilerinden ismini hatırlayabildiklerinin Muzaffer ÖNER, Ercan EROĞLU, Muhittin DİLMAÇ şeklinde olduğunu, firmalarının genelde Muhittin DİLMAÇ'ın sahibi olduğu Yeşil Erciş Madencilik Ltd. Şti.'nden mal tedarik etmeye çalıştıklarını,

11-45/1081-375

- Söz konusu madenlerin işletme ruhsatları bu sayılan kişi ve firmalarda olduğu halde bildikleri kadarıyla bu bölgedeki pomza madenlerinin tamamının maden ruhsatlarının Soylu Holding'e ait bulunduğunu,
  - Buradaki sıkıntılarının çalıştıkları pomza madeni üreticisi firmaların aralarında anlaşarak, söz konusu madeni yüksek fiyattan ve düşük kaliteli olarak kendi istedikleri koşullarda satmaya çalışması olduğunu, söz konusu firmaların aralarında anlaşmalarını ayrıca kendilerinin de söylediklerini, bölgedeki bütün briket üreticileri olarak durumdan mağdur olduklarını,
- ifade etmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, Van ili ve çevresinde faaliyet gösteren teşebbüslerin anlaşarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde bir delile ulaşılamaması nedeniyle soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ve şikayetin reddedilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Şikayete konu olan pomza madeni, dünya endüstrisinde yeni olmakla beraber ülkemiz endüstrisine son yirmi yılda girmeye başlayan ve değeri yaygınlaşan volkanik kökenli bir maddedir. Pomza volkanik olaylar neticesinde oluşmuş, fiziksel ve kimyasal etkenlere karşı dayanıklı, gözenekli ve camsı volkanik bir kayadır. Gözenekler arası genelde bağlantısız boşluklu olduğundan geçirgenliği düşük, ısı ve ses yalıtımı oldukça yüksektir. Teknolojik özellikleri ve birçok endüstriyel ham madde türüne göre değişik avantajlara sahip olan pomza (bims) taşı giderek artan bir eğilimle, farklı endüstri dallarında yaygın bir kullanım alanı bulmaktadır. Son yıllarda hafif yapı malzemelerine verilen önemin giderek artmasına paralel olarak, ham madde tüketiminde pomza taşı düşük birim hacim ağırlığı, yüksek ısı ve ses izolasyonu, iklimlendirme özelliği, kolay sıva tutması, mükemmel akustik özelliği, deprem yük ve davranışları karşısındaki elastikiyet ve alternatiflerine göre daha ekonomik oluşu gibi üstün özelliklerinden dolayı, inşaat ve yapı endüstrisinde geniş bir kullanım alanı bulmaktadır. Pomza taşı, yalnızca inşaat sektöründe değil, tarım sektörü, kimya sektörü, tekstil sektörü, aşındırıcı sanayi gibi endüstri alanlarında da çok farklı amaçlarla kullanılmaktadır.

Dosyadaki bilgilere göre, Maden İşletme Genel Müdürlüğü (MİGM)'nden alınan bilgiler neticesinde, Van çevresinde faaliyette bulunan işletme ruhsat sahiplerinin listesi aşağıda yer almaktadır:

İlçe	Köy	Sicil	Ruhsat sahibi	Yürürlük Tarihi	Ruhsat Durumu
Erciş	Yetişen	39792	Er-Pa Mad.Tic. ve San. Ltd. Şti.	16.02.1999	Faaliyetleri Durduruldu
Erciş	Ekiciler	12513	Ekomin Mad. San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	03.12.2008	Normal Yürüyor
Erciş	Gümüşoluk	39684	Tasfiye Halinde Soylu End. Min. Üret. ve Dış Tic. A.Ş.	29.08.2003	Normal Yürüyor
Erciş	Kırkpınar	12553	Ekomin Mad. San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	26.12.2004	Faaliyetleri Durduruldu
Erciş		200703850	Stonex Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	29.07.2009	Faaliyetleri Durduruldu
Erciş		79517	Hak-Pet Tur. Mad. Petrol Ürünleri Nak. ve Taahhüt Gıda İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.	14.04.2011	Normal Yürüyor
Erciş		200706166	Eyyüpoğlu Mad. Taş. İnş. Tur. Pet. Med. Gıda. İth. İhr. San ve Tic. Ltd.Şti	18.04.2011	Normal Yürüyor
Merkez	Alaköy	201004621	Mad. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. Pomza İnş. İrc. İth.	28.04.2011	Normal Yürüyor

80 Açılan önaraştırma kapsamında, ruhsat sahipleri ile ilgili elde edilen bilgiler ve başvuru mevcudu da dikkate alınarak, raportörlerce, Van ilinde ruhsat sahibi olan pomza madeni üreticilerinden faaliyetleri devam etmekte olan ve adreslerinde bulunan teşebbüslerde yerinde inceleme yapılmıştır.

90 Yapılan incelemelerde bölgedeki üç ruhsatın sahibi olan firmalardan Soylu Endüstriyel Mineraller Üretim ve Dış Ticaret A.Ş. (Soylu) ve Ekomin Madencilik Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti. (Ekomin)'nin adreslerinin ruhsat kayıtlarında aynı olduğu görülmüştür. Söz konusu adreste yapılan yerinde inceleme ve Soylu'nun muhasebe müdürü ile yapılan görüşme neticesinde, Soylu Grubu'nun 1985 yılından beri pomza işiyle uğraştığı ve yapılan ortaklıklarla yeni sahaların alındığı; mevcut durumda ise Arkas Holding A.Ş. ile yapılan ortaklık sonucu kurulan Ekomin'e mevcut sahaların teker teker devredilmekte olduğu öğrenilmiştir. Ayrıca Soylu Grubu'nun şu an on adet pomza madeni sahasına sahip olduğu ancak bu sahaların hiçbirisinde kendilerinin faaliyette bulunmadığı; sadece Nevşehir'de yer alan sahalarda Soylu'nun üretim ve satış faaliyetlerinin bulunduğu belirtilmiştir. Mevzuat gereği sahaların işletilmesinin zorunlu olmasından sonra ise işletilmeyen sahaların kullanım haklarının rödovansçılara devredilmeye başlandığı bilgisi verilmiştir. Ayrıca yapılan incelemelerde Soylu'nun Van bölgesinde üç sahada ruhsat sahibi olduğu; bunlardan 12513 sicil numaralı sahanın mevcut durumda işletilmediği ve herhangi bir rödovansçıya da verilmediği, 12553 sicil numaralı sahanın rödovansçı statüsündeki Dilmaçlar Madencilik tarafından işletildiği, 39684 sicil numaralı sahanın ise Ekomin'e devredilmekte olduğu ve üzerinde herhangi bir faaliyette bulunulmadığı görülmektedir.

100 Raportörlerce 27.07.2011 tarihinde, Van'ın Erciş İlçesi'nde bulunan şirketlerde yerinde inceleme yapılmak üzere anılan ilçeye gidilmiştir. Burada yer alan şirketlerden Hak-Pet Tur. Mad. Petrol Ürünleri Nak. ve Taahhüt Gıda İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin MİGM'de kayıtlı adresinde herhangi bir şirket ofisinin olmadığı tespit edilmiştir. Yine bu ilçede bulunan Eyyüpoğlu Mad. Taş. İnş. Tur. Pet. Med. Gıda. İth. İhr. San ve Tic. Ltd. Şti.'nin MİGM'de kayıtlı adresine gidilmiştir. Ancak söz konusu adreste anılan şirket bulunmamıştır. İş merkezindeki esnafın şirketin başka bir iş merkezine taşındığını belirtmesi üzerine ilgili iş merkezine gidilmişse de orada da şirketin herhangi bir ofisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Soylu Holding'in bölgedeki rödovansçısı konumunda olan Dilmaçlar Madencilik'in MİGM'de kayıtlı adresine gidilmiş, ancak şirketin bu adresten taşındığı tespit edilmiştir. Şirket sahibi Muhittin Dilmaç'a telefonla ulaşılmış ve Van ilinde yapılan görüşmede, yukarıda yer verilen şirket adresinin bulunduğu binanın istimlak edilmesi nedeniyle taşındıklarını belirtmiş; konu ile ilgili olarak ise, pomza pazarında kartel olduğu yönündeki iddiaları reddetmiştir. Pomzanın satış fiyatının 5 TL/m³ olduğunu belirten Dilmaç, enerji ve işletme maliyetlerinin dikkate alındığında bu fiyatın rekabetçi bir seviyede olduğunun kabul edilmesi gerektiğini öne sürmüştür. Dilmaç'tan istenen satış faturası örnekleri ise 03.08.2011 tarih ve 5622 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

120 Yürürlükteki mevzuat gereğince rödovansçılar satış fiyatlarını ruhsat sahiplerine bildirmek durumundadırlar. Soylu Holding'den alınan belgelerden, 01.01.2010-23.06.2010 tarihleri arasında Dilmaç Madencilik'in Van ve Ağrı'da uyguladığı satış fiyatının 5 TL/m³ olduğu anlaşılmaktadır. Yine aynı tarihler arasında Soylu Holding'in pomza satış fiyatı Ağrı'da 4,5 TL/m³, Van'da 5 TL/m³ olduğu görülmektedir. Soylu Holding'in belirtilen tarihler arasında Nevşehir'de uyguladığı satış fiyatı ise 10 TL/m³ olmuştur.

Yukarıda ifade edildiği üzere, raportörlerce, Van'da faaliyet gösteren teşebbüslerde yerinde inceleme yapmak olanaklı olmamıştır. Bunda, ürünün ve işin niteliği önemli faktörlerdendir. Bu bölgede sahaların küçük olması, pomzanın küçük iş makineleri vasıtasıyla doğrudan topraktan alınarak işlemden geçirilmeden araca yüklenerek

130 satılması, başka bir ifade ile işin basit olması yerleşik şirket merkezlerini gereksiz hale getirdiği gibi düzgün ticari kayıtlara ulaşımı da engellemektedir. Bununla birlikte, her ne kadar son döneme ait olmasalar da elde bulunan ve yukarıda verilen fiyat bilgileri Soylu Holding ve Dilmaçlar Madencilik'in Ağrı ve Van'daki satış fiyatlarının 5 TL/m³ iken, Soylu Holding'in Nevşehir'deki satış fiyatının 10 TL/m³ olduğunu göstermektedir. Bu durumun nedeni olarak Nevşehir'deki pomzanın daha kaliteli olduğu Soylu Holding yöneticileri tarafından ifade edilmiştir. Ürün kalitesindeki farklılıklar ise bölgeler arasında pomza fiyatının karşılaştırılması ve bu yolla bir kartelin varlığına yönelik işaretler elde edilmesini zorlaştırmaktadır.

140 Özetle; yürütülen önaraştırma kapsamında Van ili ve çevresinde faaliyet gösteren pomza üreticilerin anlaşma yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde bir delile ulaşılamamıştır. Bu çerçevede, konuyla ilgili soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ve şikâyetin reddedilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.